

**Pilootprojekt esmatasandi tervishoiuteenuse osutaja leidmiseks Tõrva vallas perioodiks
01.01.2024 - 31.12.2026**

1. Olukorra kirjeldus, sihtrühm, eesmärk ja tulemused

1.1 Olukorra kirjeldus

Lähtuvalt seadusandlusest on tänane esmatasandi korraldus nimistupõhine. Nimistule kinnitatakse perearst, kes koos meeskonnaga osutab teenust oma nimistu patsientidele kas oma äriühingu kaudu või liitudes mõne olemasoleva äriühinguga. Viimastel aastatel on nimistutele uute perearstide leidmine muutunud järjest raskemaks ja hetkel on ilma kindla perearstita ehk asendusarstiga 71 nimistut, mis on ligikaudu 10% nimistutest. 32 perearstil on lisaks asendusnimistule ka kinnitatud nimistu ja neist 3 perearstil on asendada 2 nimistut.

Pensionieas perearstide arv kasvab kiiresti ning lähiaastatel võib nimistuga lõpetada ligi 300 tohtrit, mis on kõikidest perearstidest ligikaudu 40%.

Samal ajal ei ole noorte perearstide pealekasv piisavalt kiire ja piisav, et asendada kõiki pensionile minevaid arste. 4 aasta jooksul tuleb maksimaalselt juurde 120 perearsti, kuid ainult pooled lõpetajatest soovivad nimistud üle võtta. Lisaks soovivad noored perearstid tööle asumisel paindlikumaid lahendusi, võimalust pühenduda rohkem arstitööle, panustada vähem aega administratiivsele tegevusele ja ei soovi olla ise alustades ettevõtjaks.

Selleks, et eespool toodud olukorras tagada kõikides piirkondades esmatasandi arstiabi, tuleb leida tänasest erinevaid mudeleid teenuse osutamiseks.

Tõrva linnas tegutseb täna 3 nimistut. Kõigi 3 nimistu puhul on tegemist asendusnimistutega.

N0731 – 2132 isikut, asendab alates 01.06.2021 Merle Kallas; meeskonnas nimistu juures töötav arst (perearsti kutsega, kes on Terviseameti andmetel seotud 3 nimistuga), 6 pereõde, neist 2 retseptiõigusega. Asendusperioodi lõpp 31.05.2024;

Perearstil on lisaks oma nimistu Otepääl suurusega 1758 isikut.

N0746 – 1243 isikut, asendab alates 01.09.2014 Anželika Kovešnikova, meeskonnas 4 nimistu juures töötavat arsti (3-l perearsti kutse, neist kaks on Terviseameti andmetel seotud ainult antud nimistuga, ühel on seos mitme asutusega), 6 pereõde (neist 1 retseptiõigusega). Asendusperioodi lõpp 31.12.2023;

Perearstil lisaks oma nimistu Pukas suurusega 1828 isikut ning perearst on asendusarst ka veel kolmandas nimistus Põlvas, mille suuruseks on 1806 inimest.

N0743 – 2028 isikut, asendab alates 01.08.2022 Madis Tiik; meeskonnas 4 nimistu juures töötavat arsti (kellest üks on perearst ja omab ka enda nimistut, üks laboriarst kellel on lisaks 2 asendusnimistut, kaks üldarsti kes on seotud ka Terviseagentuuri teiste nimistutega), meeskonnas 3 õde (neist 1 retseptiõigusega). Asendusperioodi lõpp 31.12.2023;

Perearstil lisaks oma nimistu suurusega 241 isikut (Vormsi).

2023. aasta lõpus valmib Tõrvas Euroopa struktuurivahendite toel esmatasandi tervisekeskus. Täna on asendajatest kaks perearsti andnud teada, et soovivad kumbki osutada teenust oma nimistu patsientidele eraldi korrustel ja puudub tahe teha koostööd teiste perearstidega, mis raskendab tänapäevase tervisekeskuse loomist. Tervisekeskuses töötamise kogemus on ainult ühe nimistu teenindajal kolmest.

Tervisekassal ja kohalikul omavalitsusel on tahe luua hästi toimiv ning patsiente ja personali toetav tervisekeskus.

Sotsiaalministeeriumi hinnangul allpool toodud piloodi ellu kutsumine ei mõjutaks EU struktuurifondide rahastust Tõrva esmatasandi tervisekeskusele.

Tänaste moodustunud tervisekeskuste pealt on näha, et efektiivsemad on tervisekeskused, mis on moodustunud ühe juriidilise isiku baasil. Sellistes keskustes on arstidele ja õdedele tagatud vajalikud asendused puhkuste ja koolituste ajaks ning on võimalik ära kasutada iga meeskonna liikme erioskusi kogu tervisekeskuse patsientide parimaks teenindamiseks.

1.2 Sihtrühm

Pilootprojekti sihtrühmaks on Tõrva piirkonna perearstide nimistutesse kuuluvad isikud või teised piirkonnas viibivad isikud, kes vajavad perearstiabi õigusaktides kehtestatud ulatuses.

1.3 Eesmärk ja oodatavad tulemused

Pilootprojekti eesmärgiks on leida üks tervishoiuteenuse osutaja, kes pakub asendusteenust Tõrva valla kolmele nimistule alates 01.01.2024 (koos teise tegevuskohaga Hummulis) ja tagab õigusaktides ning lepingus kokkulepitud perearstiabi kättesaadavuse ja kvaliteedi, kasutades uudseid digilahendusi ja paindlikku tööjaotust.

Erinevalt tavapärasest perearstikeskuse töökorraldusest, kus teenuse osutamine on nimistupõhine, osutatakse antud pilootprojekti käigus teenust ühtse meeskonnana kõikidele nimistute patsientidele, seejuures jõuavad vaid komplekssemat käsitlust vajavad patsiendid perearsti konsultatsioonini. Enam kasutatakse üldarstide ressursi lihtsamate pöördumiste käsitlemiseks.

Teenuseosutaja meeskonna moodustab üks perearsti kvalifikatsiooniga eriarst, üldarstid (kel pole perearsti kutse omandatud ega konkursil osalemise ajal omandamisel), õed ja kliinilised assistendid. Teenuseosutaja tagada on vajaliku meeskonna olemasolu kogu projekti jooksul. Piloodis olevate nimistutega töötav perearst ei tohi olla samal ajal perearstiks või asendusteenuse pakkujaks teisele nimistule.

Teenuseosutaja tagab hiljemalt 01.02.2024 teenuse osutamise esmatasandi tervisekeskusele kehtestatud tingimustel ja ulatuses, sõlmides Tervisekassaga vastava lepingu lisa.

Pilootprojekti käigus kogub Tervisekassa tagasisidet teenuseosutajalt, patsientidelt, teenuseosutaja meeskonnalt, kohalikult omavalitsuselt ja sidusraviasutustelt, et analüüsida teenusmudeli osapoolte kogemust uutel põhimõtetel rakendatud teenuse osutamise korralduse kohta. Kogutud infot analüüsides saab Tervisekassa teha Sotsiaalministeeriumile ettepanekuid seadusemuudatuste tegemiseks, et perearstiabi teenuste korraldust täiendada.

Pilootprojekti tulemusena selgub, millistel tingimustel on võimalik ühe perearsti kohta patsientide arvu tõsta, säilitades seejuures perearstiabi teenuse kvaliteet.

2. Projekti juhtimine, meeskond – nende ülesanded ja finantseerimine

Pilootprojekti eest vastutab Tervisekassa perearstiabi teenuse meeskond, välisteks partneriteks Sotsiaalministeerium ja Eesti Perearstide Selts. Terviseametit on projekti sisust informeeritud.

2.1. Tervisekassa roll

- Koostada projektiplaan ja ajakava
- Koostada ja sõlmida projekti rahastamise leping
- Korraldada konkurss asendusteenuse pakkuja leidmiseks
- Projekti rahastamine
- Koostöös teenuseosutajaga projekti kommunikatsiooni korraldamine
- Projekti ajakavast kinnipidamise jälgimine, et tagada õigeaegsed projekti tegevused lähtuvalt projektiplaanist
- Lähtuvalt projekti tulemustest ettepanekute tegemine seadusandluse muudatusteks

2.2 Tervishoiuteenuse osutaja roll

- Tagada teenuse kättesaadavus- ja kvaliteeditingimuste täitmine kindlustatud isikutele, kes:
 - on kantud Tervishoiuteenuse osutaja koosseisu kuuluvatesse nimistutesse;
 - on kindlustatud teises Euroopa Liidu liikmesriigis või Islandil, Liechtensteinis, Norras, Šveitsis või Suurbritannias
- Tagada teenuse kättesaadavus- ja kvaliteeditingimuste täitmine kõigi isikute osas, kes elavad või viibivad ajutiselt tervishoiuteenuse osutaja teenindamisele kuulavas piirkonnas ja vajavad vältimatut abi.
- Tagada teenuse osutamine esmatasandi tervisekeskusele kehtestatud tingimustel ja ulatuses.
- Tagada kogu piloodi perioodiks esmatasandi teenuse osutamiseks vajaliku meeskonna olemasolu. Piloodi kohaselt kuulub perearstiabi teenuse osutamiseks meeskonda vähemalt üks perearsti kvalifikatsiooniga eriarst, keda toetavad üldarstid, õed ja kliiniline assistent/id. Perearsti asendamine puhkuse ja koolituste ajal peab olema tagatud perearsti kvalifikatsiooniga eriarsti poolt.
- Kasutama ja arendama triaažisüsteemi selliselt, et patsient liiguks temale vajaliku spetsialisti vastuvõtule, lähtudes patsiendi abivajaduse pakilisusest ja tervise seisundist.
- Tegema muudatusi teenuse kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks lähtuvalt piloodi edukuse hindamiseks sätestatud mõõdikute vahetulemustest.

- Tagama hiljemalt 01.02.2024 digiteenindusplatvormi kasutuse, mis võimaldab teha isikustatud pöördumisi 24/7.
- Tagada kõnekeskuse kasutus, mis võimaldab:
 - Kõnele vastamise tööpäevadel 8:00 – 18:00
 - Järjekorrateadete edastamist kliendile
 - kõnede monitooringut
 - Tagasihelistamist

2.3. Projekti finantseerimine

Projekt on finantseeritud Tervisekassa eelarvest.

Tervishoiuteenuse osutajale makstakse kolme nimistu peараhа vastavalt tervishoiu teenuste loetelu §-le 2. Tervishoiuteenuse osutajale makstakse baastasu vastavalt TTL § 3 järgmiselt:

Teenuse nimetus	Kood	Piirhind eurodes	Nimistute arv	Koef. vastavalt TTL-le	Summa
Baasraha tervisekeskuses kinnitatud nimistuga töötavale perearstile	3092	4623,2	3	0,93	12898,73
Baasraha kinnitatud nimistuga töötavale perearstile, teise tegevuskoha eest (Hummuli)	3051	2419,2		0,8	1935,36
Lisatasu, kui kinnitatud nimistuga töötava perearsti tegevuskoht asub väljaspool Tallinna või Tartut ja sellega otseselt piirnevat valda	3054	823,41	3		2470,23
Lisatasu tervisekeskuses perearsti nimistut teenindava täistööajaga teise pereõe eest	3094	2389,44	3		7168,32
Lisatasu perearsti nimistut teenindava kliinilise assistendi / registraatori eest*	3057	2005,35		2	4010,7
Kokku					28483,34

* Kuna piloodi käigus hinnatakse teenuse osutamist tavapärasest erineva meeskonna poolt, rahastatakse TTL § 3 lõikest 17 antud pilootprojekti käigus kahte registraatorit. Baastasu lisatakse ühtse summana TTL-i 11.peatükki “Juhtprojektid tervishoiusüsteemi arendamiseks”.

Antud muudatus võimaldab teenuseosutajal kasutada täiendavat paindlikkust meeskonna moodustamisel.

Erinevalt TTL § 3 lõikest 7 moodustab antud pilootprojektis tervisekeskuse ühtses taristus üldarstiabi osutav juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja, kes osutab teenust kolmele nimistule, mille suurus kokku on vähemalt 4500 isikut, täidetud on tervise- ja tööministri 29. oktoobri 2015. a käskkirjaga nr 163 sätestatud ruuminõuded ning seal osutatakse ka ämmaemanda iseseisva vastuvõtu teenust, füsioteraapiateenust ja koduõendusteenust.

Erinevalt kindlustatud isikult tasu maksmise kohustuse Tervisekassa poolt ülevõtmise kord ja tervishoiuteenuse osutajatele makstava tasu arvutamise meetodika § 4¹ lg 1 p 5, tervisekeskuse lahtiolekuajal võtab selles vastu vähemalt üks nimistu juures töötav arst, kes tagab kõikide tervisekeskusele määratud nimistutesse kuuluvate patsientide vastuvõtu ägeda tervisehäire korral.

Lisaks on teenuseosutajal võimalik taotleda:

1. Lisatasu täiendava õe, vaimse tervise õe, kliinilise psühholoogi või tugispetsialisti eest.
2. Asendusteenuse sõidukulu hüvitamist vastavalt TTL-s § 8 toodud tingimustele.
3. Kui tervisekeskustel tekib võimalus taotleda või saada täiendavat rahastust, on see võimalus ette nähtud ka pilootprojektis osalevale tervishoiuteenuse osutajale.

4. Mõõdikud piloodi tulemuslikkuse hindamiseks
 - Patsientide kogemus teenusega PREM - teenusmudel peab tõestama paremat või samaväärset tulemust võrreldes november 2023 mõõdetud baastasemega. Hinnatakse kord aastas.
 - Sidusraviasutuste (kiirabi, hooldekodu, KOV) tagasiside - teenusmudel peab tõestama paremat või samaväärset tulemust võrreldes november 2023 mõõdetud baastasemega. Hinnatakse kord aastas.
 - Nimistus olevate isikute arvu langus (liikumine teistesse nimistutesse) pilootprojekti lõpus võrreldes algustasemega $\leq 3\%$
 - Perearsti kvaliteedisüsteemis saavutatud tulemus vähemalt 0,8 alates teisest pilootprojekti aastast. Hinnatakse kord aastas.
 - Auditeerimise tulemus vähemalt B alates teisest pilootprojekti aastast. Hinnatakse kord aastas.
 - Kaebused Tervisekassa klienditeeninduse ja partnersuhtluse osakonna poole piloodi esimesel aastal on regulaarselt menetletud ja põhjendatud kaebuste korral abinõud

puuduste kõrvaldamiseks rakendatud, teisel ja kolmandal aastal põhjendatud kaebused puuduvad.

- E-konsultatsioonide ja tavaaatekirjade suhe – vähemalt 10% kõigist aatekirjadest on e-konsultatsioonid. Hinnatakse kord aastas.
- Nimistu patsientide keskmine pöördumine EMOSse väheneb - Viimase 12 kuu jooksul EMOSse pöördunud patsientidest on rohelise/sinise triiažikategooria patsientide arv <45%. Hinnatakse kord aastas.

5. Projekti tegevusplaan

Tegevused	Eeldus/Tulem	Periood/Tähtaeg	Vastutaja
Tõrva vallas esmatasandi teenuseosutaja leidmiseks projekti ja projekti rahastamise aluseks oleva lepingu koostamine	Projektiplaan ja leping on koostatud ja kooskõlastatud erinevate osapooltega	31.10.2023	Anu Valli
Projekti kinnitamine Tervisekassa juhatuses	Projekt juhatuse poolt kinnitatud	31.10.2023	Anu Valli
Perearsti nimistutele asendusteenuse osutaja leidmise konkursi tingimuste kokkuleppimine	Konkursi hindamiskriteeriumid on kokkulepitud	10.11.2023	Anu Valli, Maarika Liivamäe
Konkursi läbiviimine, tulemuste kinnitamine ja volituste andmine lepingu sõlmimiseks	Konkurss läbi viidud ja nimistu kinnitamise otsus vormistatud	30.11.2023	Maarika Liivamäe
Asendusteenuse osutajaga lepingu sõlmimine	Leping sõlmitud	31.12.2023	Anu Valli
Koostöös KOV-i ja teenuseosutajaga elanikkonna teavitamine	Elanikkond teavitatud	30.11.2023 - 31.12.2023	Anu Valli
Teenuseosutaja poolt tervisekeskuse moodustamine	Tervisekeskus on moodustatud ja tervisekeskuse leping Tervisekassaga sõlmitud	01.02.2024	Anu Valli
Regulaarsed kohtumised teenuseosutaja ja	Regulaarsed kohtumised kord kvartalis läbiviidud	30.04.2024 31.07.2024. 31.10.2024	Anu Valli

KOV-ga projekti kulgemise hindamiseks	ja dokumenteeritud. Probleemide korral lahendused kokkulepitud.		
Esimese tegevusaasta kokkuvõte ja kvaliteedikriteeriumite ülevaatamine	Kokkuvõte tehtud ja kvaliteedi kriteeriumitele vastavus hinnatud	31.01.2025	Anu Valli
Teise tegevusaasta kokkuvõte ja kvaliteedikriteeriumite ülevaatamine	Kokkuvõte tehtud ja kvaliteedi kriteeriumitele vastavus hinnatud	31.01.2026	Anu Valli
Piloodi tulemuste kokkuvõte	Piloodi tulemused hinnatud ja kokkuvõte vormistatud	31.03.2026	Anu Valli

6. Piloodiga seotud riskid

Risk	Täpsustus	Maandamine
Ajaline risk	Konkurss ebaõnnestub ja uut asendusteenuse osutajat ei õnnestu leida	Jätkame 3 nimistuga (täna teenuseosutajatega), vajadusel tuleb leida mõnele nimistule uus asendaja
Maine risk	Patsientide rahulolematuse teenuse korralduse ja teenuseosutajaga	Kommunikatsiooniplaan piirkonna elanike teavitamiseks. Patsientidelt tagasiside kogumine varaseks probleemiavastamiseks. Patsientide Tervisekassasse pöördumiste registreerimine, menetlemine ja teenusosutajatega arutamine. Teenusosutaja poolt paranduste sisseviimine jooksvalt kogu piloodi vältel.
Teenuse katkemine	Teenuse osutamine kvaliteet ei vasta lepingus sätestatud tingimustele ja leping on vaja ühepoolset üles öelda	Otsime pilootprojektile uue teenuseosutaja või jätkame tavapäraselt 3 nimistuga, otsides ühekaupa nimistutele teenindaja